



VASTUULLISUUSASIAKIRJA

Hämeen Liikunta ja Urheilu (HLU) 26.11.2021

HLU:n vastuullisuusasiakirja

Sisältö:

I Vastuullisuus osana HLU strategiaa

- I.1 Nykytila
 - I.1.1 Säännöt
 - I.1.2 Strategiset valinnat
 - I.1.3 Toimintaan osallistuvat

2 Hyvä hallinto

- 2.1 Hyvän hallinnon päälinjat HLU:ssa
- 2.2 Tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit
 - 2.2.1 Avoimuus ja läpinäkyvyys
 - 2.2.2 Vastuullinen taloudenpito
 - 2.2.3 Saavutettavuus
 - 2.2.4 Säädökset ja säännöt

3 Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo

- 3.1 Viestintä ja vaikuttaminen
- 3.2 Esteettömyys ja saavutettavuus
- 3.3 Avoimuus ja osallistaminen
- 3.4 Koulutus
- 3.5 HLU työnantajana

4 Turvallinen toimintaympäristö

- 4.1 Seuratoiminta
- 4.2 Koulutukset
- 4.3 Tapahtumat
- 4.4 Ihmiset

5 Kestävä kehitys/ympäristö ja ilmasto

- 5.1 Viestintä ja vaikuttaminen
- 5.2 Liikkumistavat
- 5.3 Hankinnat
- 5.4 Energia ja infra

6. Antidoping/eettinen ohjeisto

- 6.1 Viestintä ja vaikuttaminen
- 6.2 Koulutus

I. Vastuullisuus osana HLU strategiaa

Hyvä hallinto määritellään organisaation hallintojärjestelmäksi, jolla organisaatiota johdetaan ja valvotaan. Hyvä hallinto organisoii toimintansa eri sidosryhmien näkökulmat huomioivalla tavalla. Hyvä hallinto käsittää suhteet henkilöstöön, luottamuselimiin, jäsenistöön, muihin toimintaan osallistuviin sekä eri sidosryhmiin.

HLU sitoutuu osana urheiluyhteisöä hyvän hallinnon periaatteiden noudattamiseen. Haluamme osaltamme olla poistamassa liikuntaan ja urheiluun liittyviä kielteisiä ilmiöitä.

Haluamme olla osa ratkaisuja. Sopupelit, doping, korruptio, rasismi, syrjintä eivät ole hyväksytyjä missään muodossaan.

Kansainvälinen urheiluyhteisö on tuottanut tiivistyksiä siitä, minkälaisiin hyvän hallinnon ihanteisiin liikuntakentän tulisi sitoutua.

Niitä ovat ainakin:

- päätöksenteon ja resurssienjaon prosessien läpinäkyvyys
- päätöksenteon demokraattisuus
- taloudellinen ja emotionaalinen vastuu esim. urheiluun investoiville tahoille (ml. urheilijat, valmentajat, vanhemmat, tukijat, sponsorit ym.)
- tasa-arvo (erityisesti sukupuolen, vammaisuuden ja seksuaalisen tasa-arvon näkökulmista)
- hallinnon toimenpiteiden vaikuttavuus
- resurssienkäytön tehokkuus

Hyvää hallintoa sääntelee sekä lainsäädäntö että kansainvälisesti ja kansallisesti laaditut hyvän hallinnon toiminnan periaatteet, joita eri toimijatahojen edellytetään omassa toiminnassaan noudattavan.

HLU:n tavoitteena on, että hyvän hallinnon periaatteet ovat osa HLU:n ja sen jäsenten sekä kumppaneiden organisaation päivittäistä ja johdonmukaista toimintaa.

Hyvä hallinnon toteutuminen sisältää myös menettelytapaohjeet tilanteissa, joissa hyvä hallinto ei toteudu.



I.1 Nykytila

I.1.1. Säännöt

HLU toimii yhdistyslain, omien sääntöjensä ja hyviksi koettujen yhdistyskäytäntöjen mukaisesti. Säännöt ovat ajantasaiset.

Sääntöjemme mukaisesti HLU:n tarkoituksena on

- johtaa ja ohjata liikunnan ja urheilun kehitystä toiminta-alueellaan sekä
- toimia liikunnan ja urheilun edunvalvojana

Toimintansa tarkoitusta yhdistys toteuttaa

- vastaamalla alueellaan liikunta- ja urheilutoiminnan strategisesta johtamisesta ja kehittämisestä sekä edunvalvonnasta antamalla lausuntoja, tekemällä ehdotuksia ja osallistamalla alueen liikuntatoiminnan suunnitteluun ja päätöksentekoon
- tuottamalla jäsenistölleen, valtakunnallisille lajiliitoille tai niiden alueorganisaatioille, alueen urheiluseuroille sekä muille liikuntaa ja urheilua harrastaville yhteisöille niiden tarvitsemia palveluja ja tuotteita joustavasti jäsenten tarpeiden pohjalta ja myötävaikuttamalla avustusten ja apurahojen hankkimisessa
- tuottamalla kunnille ja muille julkisyhteisöille niiden tarvitsemia palveluja, jotka ovat osaltaan edistämässä liikunnallisen elämäntavan ja urheilullisen toiminnan kehittymistä
- järjestämällä eri ikäryhmille suunnattuja tapahtumia ja tilaisuuksia, jotka ovat osaltaan lisäämässä liikunnallisesti aktiivista elämäntapaa, terveyttä edistävää liikuntaa ja urheilua
- ylläpitämällä alueellista palveluverkostoa palvelupisteineen
- edistämällä terveitä elämäntapoja, tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta liikunnassa.

Toimintasäännöt löytyvät HLU:n verkkosivuilta:

<https://www.hlu.fi/yhteystiedot-info/materiaalipankki/>

I.1.2. Strategiset valinnat

HLUn strategiset linjaukset on tehty ohjaamaan toimintaa vuosina 2018–2022.

Uuden strategian tekeminen on aloitettu elokuussa 2021 selvitystyöillä sekä osallistamalla luottamus ja operatiivista henkilöstöä, kumppaneitamme sekä kuntia ja urheiluseuroja yhteiseen työhön.

Uusi strategialuonnos vuosille 2023-2026 valmistuu 5 /2022, vuosikokouksessa 11/22 hyväksyttäväksi.

Strategisia valintoja ohjaavat missiomme on:

- Edistämme ihmisten fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia liikuntakulttuurin keinoin
- Aktiivinen elämäntapa – osaksi mahdollisimman monen elämää, kunkin itse valitsemalla tavalla ja tasolla

Visiomme on:

- HLU – hämäläinen liikkuu useasti
- Mallina muillekin

HLU:n arvot ovat:

- asiantuntijuus
- moniarvoisuus
- vastuullisuus

1.1.3. Toimintaan osallistuvat

Henkilöstö

- HLU:n henkilöstöön kuuluu vuonna 2021 14 henkilöä, joista naisia kymmenen ja miehiä neljä.
- Henkilöt on valittu tehtäviin osaamisen perusteella ja palkkaus on koulutuksen, kokemuksen, työn luonteen sekä tehtävänkuvan mukainen
- Uusien työntekijöiden valinnassa käytetään avointa hakua ja läpinäkyvyyden periaatetta.

Hallitus

Vuonna 2022 hallituksen muodostaa 13 henkilöä (9 /4). Naisten osuus on lisääntynyt edellisen suunnitelman teon ajankohtaan verrattuna. Hallituksen jäsenten ikäjakauma on hitaasti nuorentunut. Hallituksen jäsenet edustavat laajasti liikuntakulttuurin eri osa alueita,

Hallitusvalintojen kriteereinä ovat mm.

- eri maakunnat (Pirkanmaa, Kanta-Häme)
- sukupuolijakauma
- liikunta- ja urheilukulttuurin eri osa-alueiden tuntemus
- halu- ja tahtotila
- yleisseura / erikoisseura
- huippu-urheilu, harrastaminen, lapsiliikunta alueiden tuntemus
- liikuntakasvatus – liikunnan kansantalous – liikuntaviihde osaaminen
- seura – kunta – yritys, näkökulmien hallinta

Hallituksen jäsenet valitaan kaksivuotiskaudelle ja erovuoroisten tilalle uudet valinnat tehdään vuosittain syyskokouksessa. Vuosittain puolet hallituksen jäsenistä on erovuorossa.

Muut luottamuselimet

Hallituksen lisäksi HLUlla ei ole muita pysyviä luottamuselimiä. Valiokuntia ja toimikuntia sekä jäsenet niihin nimetään vuosittain tarpeen mukaan

Oman toimen ohessa (oto) -toimijat

Oto-toimijoita ovat muun muassa kouluttajat, ohjaajat ja testaajat. Heidät valitaan osaamistarpeiden ja osaamisen mukaan. Oto-toimijoiden ikä vaihtelee noin 18 ja 70 vuoden välillä.

HLU:n jäsenet

Jäseneksi voi liittyä liikunta- ja urheiluseurat tai muut paikallistasolla toimivat yhdistykset, joiden toiminnan tarkoituksena on liikuntatoiminta, valtakunnalliset liikuntajärjestöt tai niiden alueorganisaatiot sekä muut urheilua ja liikuntaa harrastavat tai edistävät valtakunnalliset tai maakunnalliset yhteisöt ja säätiöt.

HLU:lla on yhteensä 278 jäsentä, joista

- liikunta- ja urheiluseuroja 248
- valtakunnallisia järjestöjä 13
- alueellisia liikuntajärjestöjä 8
- muita 12 (mm. UKK-Instituutti, Varalan Urheiluopisto, Eerikkilän Urheiluopisto)

2. Hyvä hallinto

2.1 Hyvän hallinnon päälinjat HLU:ssa

Hyvän hallinnon mukainen toiminta HLU:ssa herättää luottamusta, on osallistavaa, saavutettavaa, taloudellisesti vakaata ja takaa toiminnan laadun sekä jatkuvuuden. Sääntömme, määräyksemme ja ohjeemme luovat hyvän perustan vastuulliselle toiminnalle.

Hyvän hallinnon noudattaminen suojelee jäsenistömme ja toiminnassa mukana olevien oikeuksia myös vapaaehtoistoimijain huomioiden. Heitä kohdellaan yhdenvertaisesti, tunnustetaan heidän lainsäädäntöön, normeihin ja jäsenyyteen perustuvat oikeutensa sekä rohkaistaan heitä toimimaan järjestöissämme aktiivisesti.

Taloudellisten ja toiminnallisten tietojemme oikea ja oikea-aikainen raportointi viranomaisille, luottamushenkilöille, henkilöstölle ja sidosryhmille, sekä operatiivisen johdon ja luottamushenkilöjohdon ohjaus- ja valvontatehtävät ja tilivelvollisuus kuuluvat hyvään hallintotapaamme.

Valvontatehtäviin kuuluu huolehtia siitä, että taloudellisten tietojen raportointi on oikea-aikaista ja tarkkaa, että tilintarkastus, sisäinen valvonta, riskien hallinta, lakien ja määräysten noudattaminen ja johtamis- ja hallintokäytännöt on järjestetty asianmukaisesti ja että merkittävämpiä toimintoja, tapahtumia, hankkeita, investointeja ja eturistiriitatilanteita tarkastellaan huolellisesti ja riittävästi, ja että haasteisiin reagoidaan tarvittaessa ja oikea-aikaisesti.



2.2 Tavoitteet, toimenpiteet, mittarit

HLLU:n hyvän hallinnon tavoitteet on luokiteltu neljän päätavoitteen alle.

2.2.1 Avoimuus ja läpinäkyvyys

- keskeiset asiakirjat löytyvät verkkoivuiltamme
 - verkkosivut ovat ajantasaiset
- julkaisemme hallituksen kokouksista tiedot
 - tiedotteet on viety verkkosivuille 14 vrk sisällä
- toiminta on osallistavaa (jäsenet, oto-toimijat, vapaaehtoiset)
 - otetaan mukaan jo suunnitteluvaiheissa
- palautekyselyt koulutus/tapahtumat/jäsenet (esim. Net Promoter Score – NPS)
 - toteutetaan säännöllisesti

2.2.2 Vastuullinen taloudenpito

- talous on vakaa – oman pääoman suuruuden mittarit
 - omavaraisuusaste > 20 %
 - maksuvalmius > 2 %
- hankinnoille on olemassa oma hankintaohjeistus
 - hallitus hyväksynyt
- käytämme valtionavustuksemme järkevästi ja suunnitellusti
 - toimintasuunnitelman ja toteutuman vertailu – poikkeama max. 20 %

2.2.3 Saavutettavuus

- järjestämme kokoukset paikassa, johon on helppo tulla
 - esteetön kulku, julkiset liikenneyhteydet sekä hyvät P-alueet
- kokouksissa on etäosallistumismahdollisuus
 - toteumaprosentti > 90 %
- kokousmateriaalit ovat digitaalisessa muodossa ja saavutettavasti toteutettu
 - oma seuranta, toteutumataavoite 100 %
- lisäämme ruotsin- ja englanninkielistä viestintää
 - oma seuranta
- hyödynnämme digitaalisia työkaluja
 - erillinen suunnitelma

2.2.4 Säädökset ja säännöt /Hallinnon dokumentit

- Suomen lainsäädäntö ja sitovat säädökset
 - hallitsemme ja toteutamme
- urheiluyhteisön yhteisesti laaditut periaatteet
 - vastuullisuus ja reilu peli kaikessa tekemisessä, jatkuva arviointi
- omat säännöt ovat ajantasaiset
 - rekisteri-ilmoitukset vuosittain
- toimintatavat on kirjattu toiminta-/ henkilöstökäsikirjaan

- hallituksen vahvistamat, enintään 3 v vanhat

3. Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo

HLU on sitoutunut edistämään yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa toiminnassaan ja ehkäisemään syrjintää kaikessa toiminnassaan.

Liikunta ja urheilu kuuluvat yhdenvertaisesti ja tasa-arvoisesti kaikille, riippumatta iästä, sukupuolesta, rodusta, varallisuudesta, vammasta tms. Hämeen Liikunta ja Urheilu ei toiminnassaan erottele ihmisiä millään tavoin vaan kohtelee jokaista yhtä arvokkaana yksilönä. HLU:lla on ollut Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma vuodesta 2016. Sen päivitetty versio hyväksyttiin HLU:n hallituksessa keväällä 2020.

Tavoitteet

- HLU:n oma toiminta on kaikilta osin yhdenvertaista ja tasa-arvoista, niin sisäisesti kuin ulospäin
- koulutamme, kannustamme, rohkaisemme ja sparraamme seurakenttää toimimaan samoin, jotta kaikilla on yhdenvertainen ja tasa-arvoinen mahdollisuus harrastaa tai muuten toimia liikunnan ja urheilun parissa
- edistämme yhdenvertaisen ja tasa-arvoisen arvomaailman vahvistumista toiminnassamme yleisemminkin



Toimenpiteet

3.1 Viestintä ja vaikuttaminen

HLU:n sisäiset toimenpiteet

- Sisäinen viestintä saavuttaa henkilöstön nopeasti ja samanaikaisesti
- Sisäinen viestintä on yhdenmukaista sekä yhdenvertaista ja tasa- arvoista

Toimenpiteet ulospäin

- Viestintä tavoittaa kaikki kohderyhmämme oikea-aikaisesti ja yhdenvertaisesti
- Viestintä on tasapuolista ja tasa-arvoista
- Hyödynnämme viestinnässä monipuolisesti eri viestintäkanaviamme
- Viestimme seurojen, lajiliittojen ja kuntien hyvistä käytännöistä eteenpäin

3.2 Esteettömyys (liikkuminen, näkeminen, kuuleminen ja ymmärtäminen) ja saavutettavuus (digitaalisten kanavien esteettömyys)

Sisäiset toimenpiteet

- HLU:n toimistolle on esteetön pääsy
- Tarkistetaan ja tarvittaessa päivitetään HLU:n verkkosivujen saavutettavuus.
- Digitaalinen aineisto toteutetaan jatkossa mahdollisimman saavutettavasti. Keskeisimmät digitaaliset vanhat aineistot päivitetään saavutettaviksi
- Henkilöstöä koulutetaan toteuttamaan saavutettavia materiaaleja
- Kohtelias käytös ja keskustelukulttuuri kuuluvat HLU:n toimintakulttuuriin

Toimenpiteet ulospäin

- Verkkosivut ja merkittävä osa digitaalisesta materiaalista ovat saavutettavia ja pidemmällä aikavälillä kaikki aineisto.
- Kannustamme kohderyhmiämme (kunnat, seuratoimijat ja lajiliitot) kehittämään liikunnan olosuhteiden esteettömyyttä ja saavutettavuutta
- Kannustamme kohderyhmiämme (kunnat, seuratoimijat, lajiliitot) kehittämään liikuntapalveluiden saavutettavuutta

3.3. Avoimuus ja osallistaminen

Sisäiset toimenpiteet

- Hallituksen kokouksissa on henkilöstön edustaja asiantuntijana kulloinkin erikseen päätetyn asiasisällön käsittelyn ajan.
- Hallituksen kokousten sisällöstä toteutetaan keskeisten asioiden yhteenveto henkilökunnalle nopeasti ja yhdenvertaisesti
- Vuotuisesti vähintään yksi hallituksen ja henkilöstön yhteinen tilaisuus

Toimenpiteet ulospäin

- Hallituksen linjauksista ja päätöksistä tiedotetaan myös jäsenjärjestöjä ja muita sidosryhmiä nopeasti ja yhdenvertaisesti

3.4 Koulutus

Sisäiset toimenpiteet

- Henkilöstön ja luottamushenkilöiden koulutus vastuullisuuden eri teemoihin (*luottamushenkilökoulutus tammikuussa 2022*) ja niiden integrointi arjen toteutustapoihin HLU:n toiminnassa
- HLU:n kouluttajat tuntevat vastuullisuusohjelman ja noudattavat sekä edistävät niiden tavoitteita.

Toimenpiteet ulospäin

- HLU järjestää vastuullisuus työpajoja sekä koulutuksia
- Edellisen lisäksi vastuullisuus kuuluu ja näkyy kaikissa HLU:n koulutuksissa kuten se on normaaleina toimintatapoina ohjelmaan kirjattu

3.5 HLU työnantajana

Sisäiset toimenpiteet

- Henkilöstön yhdenmukainen ja tasa-arvoinen kohtelu
- Olemme luoneet ja noudatamme yhteisiä avokonttorityöskentelyn sääntöjä

Toimenpiteet ulospäin

- HLU viestii ulospäin hyvästä työnantajana toimimisesta edistääkseen omaa työnantajamielikuvaansa

Mittarit

- Säännöllinen seuraaminen ja raportointi yllä mainittujen toimienpiteiden toteutumisesta
- Toteutuneet koulutukset ja osallistujamäärät
- Toteutuneet viestinnälliset toimenpiteet ja tavoitetun kohderyhmän laajuus
- Henkilöstön ja muiden kohderyhmiin kuuluvien oma arvio toteutuksen onnistumisesta

4. Turvallinen toimintaympäristö

Tavoitteet

- Toteutamme toimintaa turvallisessa toimintaympäristössä ja liikuntaolosuhteissa.
- Tarjoamme liikuntapalveluita ja toimintaa, joka tuottaa kaikille myönteisiä kokemuksia.
- Vaikutamme toimintaympäristön kehittämiseen niin, että se on terveysttä edistävää ja terveellisiin elämäntapoihin kannustavaa.
- Vaikutamme siihen, että epäasiallista käyttäytymistä ja häirintää liikunnassa ja urheilussa ei ole.



Toimenpiteet

4.1 Seuratoiminta

Sisäiset toimenpiteet

- Henkilöstö on tietoinen koulutuksistamme seurojen suuntaan turvallisuus- ja terveellisyysasteella.

Toimenpiteet ulospäin

- Viestinnän ja kohtaamisten kautta:
 - Kannustamme seuroja ottamaan käyttöön toimintamallin, sanktioinnin sekä yhdyshenkilön epäasiallisen käytöksen käsittelyyn.
 - Asiasta on ilmoitettu läpinäkyvästi seuran nettisivuilla ja muussa tiedotuksessa.
 - Suosittelemme ohjaajille, valmentajille ja toimijoille suorittaa turvallisuuteen liittyvän Olympiakomitean verkkokoulutuksen vastuullinen valmentaja
 - Suosittelemme päihde- ja antidoping-linjausten tekemistä.
 - Suosittelemme rikostaustan selvittämistä myös vapaaehtoistoimijoilta.
- Olemme mukana muun urheilyyhteisön kanssa rakentamassa käytäntöjä fyysisen turvallisuuden edistämiseen niin harjoituksissa, kilpailuissa kuin katsomoissa.

Mittarit:

- Aiheeseen liittyvät koulutukset ja niiden määrät
- Yhteydenottojen määrä
- Toteutuneet seurojen asiasisältöjen käsittelyt ja dokumentointi

4.2 Koulutukset

Sisäiset toimenpiteet

- Kouluttamalla henkilöstöä varmistetaan, että heillä on oikea käsitys turvallisesta toimintaympäristöstä.
- Henkilöstö ja oto-kouluttajat osaavat järjestää koulutukset turvallisesti ja turvallisessa toimintaympäristössä.

Toimenpiteet ulospäin

- HLU järjestää Turvallinen toimintaympäristö -teemalla koulutuksia.
- Koulutusten osallistujille viestitään turvallisen toimintaympäristön huomioinnista koulutuksissamme.

Mittarit

- Osallistujien palautteet koulutuksista
- koulutusten ja osallistujien määrä

4.3 Tapahtumat

Sisäiset toimenpiteet

- Tapahtumia järjestettäessä laaditaan laaja turvallisuussuunnitelma
- Tapahtumissa huomioidaan esteettömyys ja häirintävapaa toimintaympäristö
- Epäasialliseen käytökseen puuttumisen tavat on sovittu

Toimenpiteet ulospäin

- Osallistujille viestitään turvallisen toimintaympäristön huomioinnista tapahtumissamme.
- Edellytämme yhteistyökumppaneita huomioimaan turvallisen toimintaympäristön yhteisissä tapahtumissamme.
- Tapahtumat tuottavat osallistujille myönteisiä kokemuksia.
- Kannustamme kohderyhmiämme, esim. urheiluseuroja ja kuntia huomioimaan turvallisen toimintaympäristön toiminnassaan.

Mittarit

- Turvallisuussuunnitelmien toteutuminen liikunta- ja urheilutapahtumissa.
- Osallistujien palautteet tapahtumista

4.4 Ihmiset

Sisäiset toimenpiteet

- Toimintamalli ja henkilö (työsuojeluvaltuutettu) ongelma-asioiden käsittelyyn on ilmoitettu selkeästi ja helposti löydettävissä organisaation toimintaohjeissa.
- Toimiva ja ennakkollinen sekä aktiivinen työterveyshuolto.
- Työpaikalla kannustetaan terveelliseen elämäntapaan ja varmistetaan työergonomia.
- Työympäristö on turvallinen, kiusaamis-, häirintä- ja syrjintävapaa. Kaikilla on vastuu puuttua edellä mainittuihin asioihin niitä havaitessaan.
- Työyhteisö tuo iloa ja positiivisia kokemuksia henkilöstölle.

- Johtamisjärjestelmä on selkeä ja henkilöstöllä on säännölliset kehityskeskustelut.
- Edellä mainitut kohdat varmistetaan säännöllisillä työtyytyväisyyskyselyillä.

Toimenpiteet ulospäin

- Viestimme Väestöliiton Et ole yksin -palvelusta, jossa voi keskustella häirintä- ja kiusaamistapauksista ammatilaisen kanssa.
- Viestimme SUEKin ILMO-palvelusta, jossa voi ilmoittaa eettisistä rikkomuksista urheilussa.

Mittarit

- Toimintaamme osallistuvien palaute
- Työtyytyväisyyskyselyiden tulokset
- Sairauspoissaolojen määrä

5. Kestävä kehitys/ympäristö ja ilmasto

Haluamme, että liikunnan ja urheilun aiheuttamat ympäristövaikutukset tunnustetaan ja teemme koko liikuntayhteisö toimenpiteitä näiden vaikutusten vähentämiseksi.

Liikunta ja urheilukin aiheuttavat ympäristövaikutuksia. Näihin on enemmän tai vähemmän lajeista riippuen kiinnitetty huomiota jo 1990-luvulta lähtien. Huomiota on kiinnitetty niin liikunnan ja urheilun rakennettujen olosuhteiden vaikutukseen ympäristöön esim. golfkentän rakentamisen ympäristövaikutukset kuin olosuhteiden vaikutuksesta yksilöön esim. uimaveden kloorin terveysvaikutusten minimointi. Alkuvuosina yksittäiset seurat lähtivät tekemään ja toteuttamaan ympäristötyötä omassa toiminnassaan, sittemmin toiminta lähdettiin viemään liitovetoisesti.

Yksittäinen ihminen, harrastaja, urheilija tai vanhempi, voi myös merkittävästi vaikuttaa omalla toiminnallaan ja valinnoillaan. Hän voi lisäksi omalla esimerkillään kannustaa muita toimimaan samoin. Seura puolestaan voi ohjata jäseniään ja sidosryhmiään paremmin ympäristöä huomioivaan toimintaan pienin ja isomminkin tavoin. HLU alueellisena liikunnan toimijana, voi omilla valinnoillaan ja toimintatavoilla toimia esimerkillisesti.

Liikunnan ja urheilun on kaikilla tasoilla velvollisuus - ja mahdollisuudet - toimia ympäristön parhaaksi. Oman vastuullisen toiminnan lisäksi liikunta ja urheilu on erinomainen ympäristö toteuttaa ympäristökasvatusta pienistä lapsista lähtien.



Tavoitteet

- toteuttaa omaa toimintaa ympäristövastuullisesti
- toimia seurakunnan kumppanina edistämässä, kannustamassa ja sparraamassa vastuullisempaan toimintakulttuuriin
- viestiä liikunnan ja urheilun onnistumisista kestävän kehityksen mukaisessa toiminnassa

Toimenpiteet

5.1 Viestintä ja vaikuttaminen

Sisäiset toimenpiteet

- Henkilöstö ja luottamusjohto tuntee HLU:n vastuullisuus ohjelman ympäristöosion, tämän varmistamiseksi järjestetään koulutusta
- Yllä mainitut osaavat omassa toiminnassaan toteuttaa ympäristövastuullista toimintaa
- Sisäisellä viestinnällä muistutetaan toiminnasta ja jaetaan arjen toteutukseen vinkkejä
- Digitalisoimme toimintojamme

Toimenpiteet ulospäin

- Viestimme omasta toiminnastamme
- Viestimme kaikilla kanavillamme (some, verkkosivut, uutiskirjeet, tiedotteet) HLU:n vastuullisuusohjelman eri teemoista kuukausittain
- HLU:n vastuullisuusohjelma löytyy verkkosivuilta, viestimme siitä eri kohderyhmille sekä kannustamme seuroja ja kuntia tekemään ja toteuttamaan omaa vastuullisuusohjelmaa.
- Sisällytämme vastuullisuusohjelmamme mukaisia tavoitteita ja sisältöjä muihin koulutussisältöihimme niitä uudistettaessa sekä osaan välittömästi.
- Tarjoamme sparraustukea ympäristö-/vastuullisuusasioiden kehittämiseen seuroissa.

5.2 Liikkumistavat

Sisäiset toimenpiteet

- Henkilöstöä kannustetaan julkisen liikenteen käyttöön, mikäli tilanne sen mahdollistaa
- Kuljetaan työmatkoja kimppakyydein aina kun se on mahdollista
- HLU:n (Pirkan Kierros) tapahtumissa järjestetään tarvittaessa yhteiskuljetuksia osallistujille

Toimenpiteet ulospäin

- Hyödynnämme etäyhteysmahdollisuuksia tilaisuuksien järjestämisessä sekä itse niihin osallistuessa.
- Viestimme ympäristöystävällisistä kulkutavoista ja niiden toteutuksesta mm. seuratoiminnassa

5.3 Hankinnat

Sisäiset toimenpiteet

- Hankitaan vain tarpeellista ja tarvittavat määrät, hankinnat mahdollisimman ympäristöystävällisiä (esim. Joutsenmerkki),
- Hankitaan mahdollisuuksien mukaan ekologia vaihtoehtoja
- Suositaan ruokahankinnoissa lähiruokaa, luomua, ympäristömerkittyjä tuotteita mahdollisuuksien mukaan
- HLU:ssa kierrätetään kaikki syntyvä jäte. Huolehdimme kierrätyksestä myös järjestämissämme tilaisuuksissa.
- HLU:n tapahtumissa (Pirkan Kierros) jaettavat mitalit ovat 100 % kotimaisia.

Toimenpiteet ulospäin

- Kerromme ympäristöystävällisistä valinnoistamme hankintojen ja tapahtumien yhteydessä
- Kannustamme ja koulutamme ja/tai neuvomme sidosryhmiä ympäristöystävällisiin hankintoihin ja kierrätykseen
- Mahdollistamme urheilutapahtumien hankintojen välttämistä lainaamalla omia tapahtumatarvikkeita (juomasaaveja, pöytiä jne.)

5.4 Energia ja infra

Sisäiset toimenpiteet

- Jokaisessa tietokoneessa / muussa laitteessa on käytössä virransäästötoiminnot. Suljemme laitteemme kun niitä ei tarvita.
- HLU:n (Pirkan Kierros) lähtö- ja maalipaikat on sijoitettu sellaisiin paikkoihin, joissa kaikki tarvittava infra on valmiina. Tapahtumia varten ei paikalle tarvitse kuljettaa eikä rakentaa mitään oleellista.
- HLU:n (Pirkan Kierros) tapahtumapaikkoina käytetään tiloja, joiden asianmukainen jätehuolto on käytössämme.

Mittarit

- suunniteltujen toimenpiteiden toteutuminen ja etenemisen seuraaminen
- seurakyselyn avulla seurojen toimenpiteiden lisääntyminen ja kehittyminen
- järjestettyjen tilaisuuksien lukumäärä ja niihin osallistuneiden henkilöiden määrä

6. Antidoping

HLU:n antidopingtyön tarkoitus on edistää seurojen sekä urheilijoiden tietoisuutta antidopingasioista. Linjauksista vastaa Suomen Urheilun Eettinen Keskus ja HLU edistää näiden linjausten toteutumista.



Tavoitteet

- Seurojen tietoisuus ja osaaminen antidoping-työssä lisääntyvät
- Väärinkäytökset antidopingiin liittyvissä asioissa vähentyvät

Toimenpiteet

6.1 Viestintä ja vaikuttaminen

Sisäiset toimenpiteet

- HLU:n henkilöstö on tietoinen sitoutumisestamme SUEK:n Urheilujärjestöjen antidopingohjelmaan ja osaa tarvittaessa ohjata jäsenjärjestöjä tutustumaan siihen

Toimenpiteet ulospäin

- HLU viestii ja tiedottaa SUEK:n antidopingohjelmasta ja linjauksista

- Tähtiseura-auditointien yhteydessä HLU varmistaa seuran olevan tietoisia antidopingsäännöksistä ja mistä löytävät lisätietoa

6.2 Koulutus

Sisäiset toimenpiteet

- HLU:n henkilöstä on tietoinen SUEK:n koulutustarjonnasta.

Toimenpiteet ulospäin

- HLU tiedottaa alueensa seuroja SUEK:n järjestämistä koulutuksista.
- HLU järjestää SUEK:n koulutuksen alueelle vuosittain

Mittarit

- Seurojen arviointi Tähtiseurapalvelussa antidoping-tietoisuudesta
- HLU:n järjestämän SUEK:n koulutuksen osallistujamäärä

Lisämateriaalia:

- Yhdenvertaisuus.fi
- THL – työkalu yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämiseen
- Yhdenvertaiset mahdollisuudet harrastaa
- Lupa välittää-lupa puuttua. Seksuaalinen ja sukupuoliin perustuva häirintä
- Et ole yksin -palvelu,
- Hyvä valmennus
- Lasten turvallisuutta edistävät toimintatavat ja vapaaehtoisen rikostaustan selvittäminen
- <https://www.olympiakomitea.fi/keke-koutsi-vinkit-ymparistovastuulliseen-seuratoimintaan/>
- <https://blogs.helsinki.fi/hiilifiksi/laskuri/>
- <https://ekokompassi.fi/>